

CLICKX

WWW.CLICKX.BE

MASSATEST
TERUG NAAR SCHOOL
LAPTOPS ^{P20}
WELKE MOET JE HEBBEN?

PER ONGELUK

HERSTEL VERWIJDERDE BESTANDEN

P27

- DE BESTE SOFTWARE
- OP BEZOEK BIJ PROFESSIONELE DATACENTERS
- HOEVEEL KOST ZO'N HERSTELLING?

www.stellar.be

HERSTEL VERWIJDERDE BESTANDEN

LEVENSDREDDER

door
Toon Van Daele

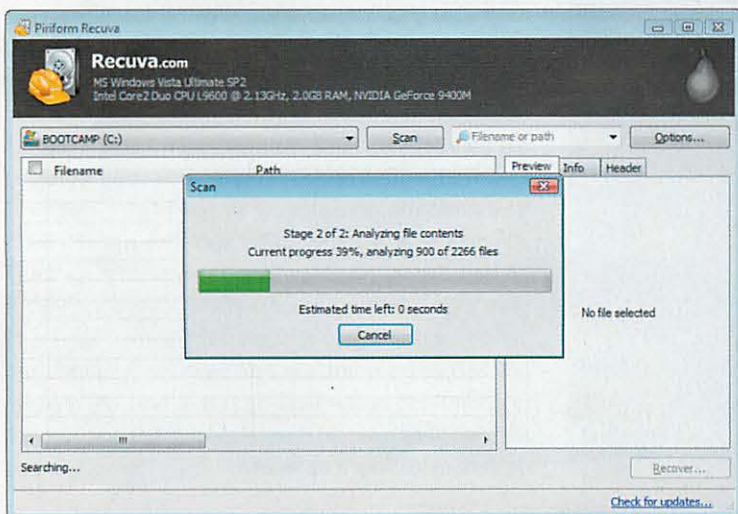
Sta je er ooit bij stil wat de gevolgen zijn wanneer je computer de geest zou geven? Een back-up is aangewezen, maar dikwijls ben je dat net vergeten. Voorgoed alles kwijt na een computerfout of een overactieve delete-toets? Gelukkig niet (altijd).

Computers zijn onmisbare werkpaarden voor thuis, maar wanneer er iets misloopt en je data is onvindbaar, dan breekt meestal de hel los. Wanneer je geen recente backup meer hebt, begint de soms lange lijdensweg. Allereerst is er wel handige herstelsoftware waarmee je aan de slag kan, maar als dat niet het verhoopte resultaat geeft, moet je op zoek naar professionele hulp. Je harde schijf wordt hardwarematig geanalyseerd en specialisten proberen alle data er af te halen. Zulke operaties zijn absoluut niet goedkoop, maar soms kan je op belangrijke data geen prijs plakken. Ga je dat allemaal doen voor je verloren vakantiefoto's? Waarschijnlijk niet, maar belangrijke trouwfoto's of foto's van de geboorte van je (klein)kind zonder back-up laat je best wel redden. Kortom: alles over dataherstel, van gratis software tot de dure oplossingen op maat.

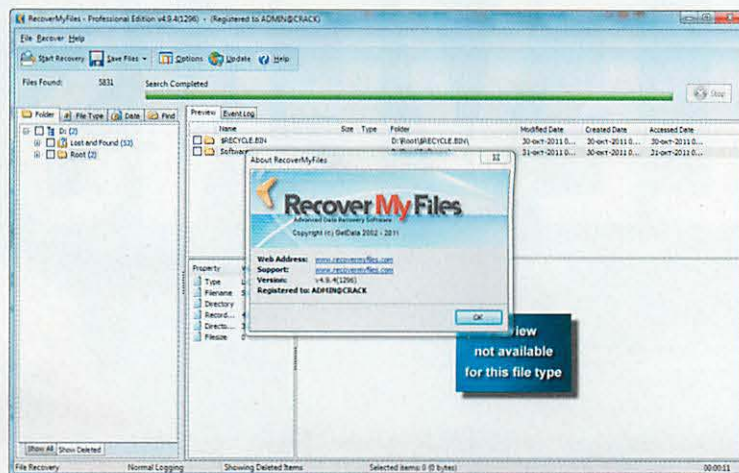
Wanneer het noodlot toeslaat en je bent al je data kwijt, dan begint je lijdensweg. Eerst is er korte paniek, daarna begint de zoektocht naar dataherstelsoftware. Gelukkig vind je die online in grote mate terug, maar wat kies je dan? Zoveel mogelijk proberen, om tot een resultaat te komen? Dat lijkt ons alvast de beste optie. Eentje die wij meestal als eerste proberen, is het gratis Recuva (www.piriform.com/recuva). Ga online op zoek naar zoveel mogelijk gratis pakketten en sla je slag. Met wat geluk kan je nog wat bestanden herstellen, maar schat de kans eerder klein in. Bovendien is het bij (gratis) software ook belangrijk dat het bestand dat je wil herstellen niet te groot is. Een klein foto- of Word-bestand heeft bijvoorbeeld een veel grotere slaagkans dan een Outlook-databestand van enkele gigabytes.

Software

En wat met die talrijke betalende pakketten die je online kan vinden? Dat is een veel moeilijker kwestie. Hoe kan je immers betalen voor een stukje software, als je niet weet of je data herstelbaar is? Daarom zijn er bepaalde softwarepakketten, zoals GetData Recover My Files (www.recovermyfiles.com), die je gratis laten scannen naar alle verloren bestanden. Hiermee kan je direct zien wat de software allemaal kan herkennen. Is dat genoeg voor jou? Dan loont het om de licentie te kopen, en de bestanden te herstellen. Hier geldt opnieuw dat je best zoveel mogelijk programma's eerst probeert, om een maximale

Probeer zoveel mogelijk gratis software voor dataherstel. De éne analyseert anders dan de andere, met totaal andere resultaten.

Betaalsoftware voor dataherstel laat je meestal wel gratis scannen naar verloren data, zodat je geen kat in een zak koopt.

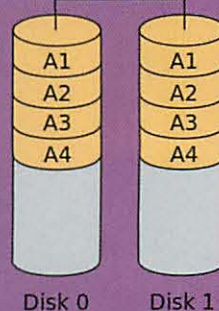
herstelling te bekomen, indien de software zo'n testrun toelaat.

Belangrijk is ook om goed te weten hoe het probleem is ontstaan met al je data. De meest voor de hand liggende situatie is per ongeluk iets verwijderen wat niet mocht. Voor zulke problemen kan software je meestal uit de nood helpen, althans wanneer je snel genoeg na de verwijdering start met opsporen. Een harde schijf verwijdert namelijk niet direct op zijn schijf het bestand wanneer jij dat hebt doorgegeven, maar overschrijft het bestand met nieuwe data. Hoe sneller je reageert na een fout, hoe groter de kans dat je data niet verloren is.

RAID

Het is natuurlijk gemakkelijk om na een faling te zeggen dat je altijd back-upsoftware moet hebben en een externe locatie voor je back-ups. Toegegeven, elke computer waar belangrijke data op staat moet ergens een back-up hebben, maar zo'n software is niet altijd even evident of soms ook fout geconfigureerd. Daarom loont het zeker de moeite om naar RAID1 te kijken. Voor RAID 1 heb je twee harde schijven nodig, die elk elkaars kloon zijn. Alle data wordt simultaan naar beide schijven geschreven, wat ervoor zorgt dat je een permanente back-up hebt als er één van beide faalt. Gaat er ééntje kapot? Dan kan je met de RAID-software van je laptop of moederbord handig een nieuwe harde schijf onmiddellijk inschakelen waarna de data wordt overgezet. Eenvoudiger kan haast niet.

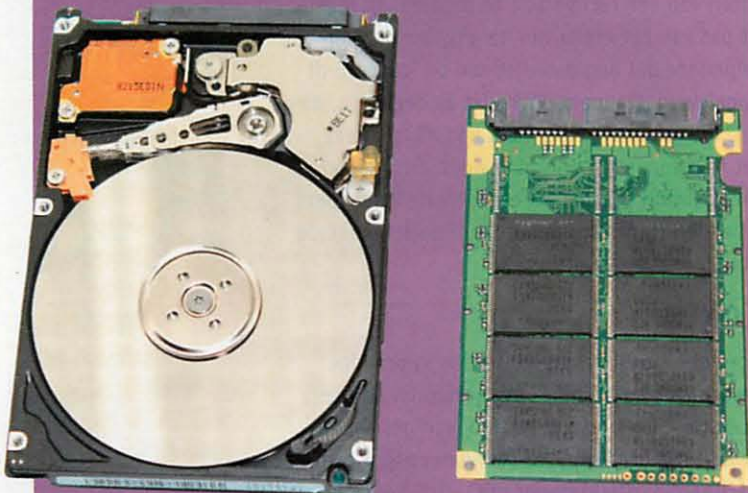
RAID 1

Bij een RAID 1-opstelling heb je altijd zekerheid over je data als één schijf de brui eraan geeft.

SSD'S: LASTIGE JONGENS!

Zo aantrekkelijk SSD's voor gebruikers zijn, zo lastig zijn ze voor wie op dataherstel uit is. SSD's (solid state drive) mogen dan op zich robuuster zijn gezien ze niet langer bewegende onderdelen bevatten zoals bij een klassieke schijf, ze hebben zo hun eigen (verborgen) zwaktes. Zo geraken de geheugencellen na verloop van tijd op, en wanneer er statische ontlasting aan de connector optreedt kunnen de geheugenchips defect raken. In de praktijk blijkt het vaak erg lastig daar nog data uit op te vissen. De meeste SSD-fabrikanten versleutelen deze schijven immers met behulp van een speciale controllerchip volgens een uniek verdelingspatroon op meer dan één plek in het geheugen. Dat doen ze in de eerste plaats uit een verkrampde vorm van zelfbehoud: het maakt het namelijk voor andere producenten lastiger de disks te ontsleutelen – maar dus ook voor dataherstelspecialisten. Voor zover datarecovery op SSD's al mogelijk is, is het veel arbeidsintensiever – en dus veel duurder – dan bij een klassieke harde schijf. Stellar Data Recovery claimde eind vorig jaar echter een technische doorbraak te hebben geforceerd waardoor zulke data alsnog kunnen worden uitgelezen, door een eigen verdelingsalgoritme in de controller te injecteren. Daarmee zouden ze, naar eigen zeggen, al goede resultaten hebben geboekt bij SSD's van onder meer Intel (G3), Micron en Samsung.

Open behuizingen: klassieke harde schijf (links), SSD (rechts). Elk heeft blijkbaar zijn eigen nadelen.

Hardwarematige schade

Wie naar begrippen als datarecovery of dataherstel googelt, zal het niet aan hits ontbreken. Zo leverde de combinatie 'datarecovery België' ons meer dan 45000 zoekresultaten op en 'datarecovery Nederland' zelfs 224000. Een overaanbod, zo lijkt het wel. Dat maakt een gerichte keuze natuurlijk net zo lastig en dus zit er weinig anders op dan die aan een aantal doordachte criteria te toetsen. De prijs is uiteraard geen triviale factor – we hebben zelf al ondervonden dat er bij identieke herstelcases hemelsbrede verschillen kunnen bestaan – maar belangrijker nog is de professionaliteit van het bedrijf.

“Veel betalende pakketten laten je gratis scannen naar alle verloren bestanden. Wil je herstellen? Dan moet je betalen!”

Met name wanneer er sprake is van hardwarematige schade die wellicht het openschroeven van de schijfbehuizing vereist. Dat dient uitsluitend te gebeuren in een gecertificeerde clean room van klasse 100 (of ISO 5). Ook wanneer het gaat om complexe opdrachten – denk bijvoorbeeld aan RAID-reconstructies – mag het duidelijk zijn dat hiervoor alleen een bedrijf met de nodige ervaring, gespecialiseerde apparatuur en gekwalificeerde technici in aanmerking komt. Het is niet altijd evident de expertisegradaat vooraf in te schatten, maar je kan alvast naar een aantal referenties peilen.

PANDA SECURITY

Waarom zou je je smartphone of tablet beveiligen?

- ✓ Lees je e-mails op je smartphone?
- ✓ Surf je op het web?
- ✓ Shop je online?
- ✓ Voer je online betalingen uit?

Wat gebeurt er met al deze gegevens als je smartphone verloren of gestolen is?

Wat jij nodig hebt is Panda Mobile Security. Installeer deze nu GRATIS!

www.stellardatarecovery.be of probeer Panda Mobile Security gratis uit via Google Play

Stellar Data Recovery

Stellar Data Recovery, actief sedert 1992, beschikt over kantoorlocaties in negen Europese landen, waaronder België en Nederland. Naar eigen zeggen heeft het bedrijf inmiddels een netwerk met meer dan 1000 partners (IT dienstverleners en outlets) in beide landen uitgebouwd die dataherstelopdrachten aan hen doorspelen. Alle opdrachten worden echter in eenzelfde lab (in Utrecht) gecentraliseerd, met een capaciteit van meer dan 100 simultane cases. Een belangrijk voordeel zo'n centraal laboratorium, aldus managing director Kees Jan Meerman, is dat alle faciliteiten en knowhow op één plaats geconcentreerd zijn.

LAAGDREMPELIG

Stellar is trouw aan het *no cure, no pay* principe en ze rekenen bovendien niets aan om een probleemdrager bij de klant op te halen. Hun prijsbeleid sluit volgens Meerman goed aan bij de betrachting om professioneel dataherstel ook voor de gewone thuisgebruiker betaalbaar te houden. Wie voor de goedkoopste formule opteert – en dus bereid is tot 10 werkdagen op resultaat te wachten – betaalt een vaste all-in prijs van € 750 ingeval van een (mechanisch) defecte harde schijf en € 260 bij logische schade, althans wanneer Stellar erin slaagt de (op een diagnoserapport beloofde) data terug te halen. Overigens kan de klant alle stappen van het diagnose- en herstelproces ten allen tijde online volgen via een door Stellar ontwikkeld

Een blik achter de schermen: de clean room van Stellar Data Recovery in Utrecht.

Kees Jan Meerman
(Managing Director):
“DIY-dataherstel is een optie, zolang de gebruiker zich ervan verzekert dat zijn pogingen absoluut non-intrusief zijn!”

ERP-platform (ZEN 24x7) of hij laat zich door dat systeem via e-mails op de hoogte houden.

TEMPERATUUR

De meest frequente gevallen van dataherstel hebben met losse harde schijven te maken. Een opvallend feit is dat circa 10% van alle falende schijven crasht ten gevolge van winterweer, aldus Meerman. Harde schijven zijn blijkbaar gevoelig voor grote temperatuurschommelingen. Wanneer een schijf van een zeer koude naar een warme omgeving wordt getransporteerd kan er in de behuizing namelijk condensatie ontstaan die kortsluiting kan veroorzaken of zelfs de koppen van de harde schijven kan aantasten. Ook SD-kaarten en SSD's zijn hiervoor trouwens gevoelig; die zijn eigenlijk alleen bedoeld voor werktemperaturen tussen 0° en 60° Celsius.

DIY-software

Naast datarecovery in het laboratorium is Stellar ook zeer actief met het ontwikkelen van dataherstelsoftware. Intussen heeft het bedrijf meer dan 100 titels in het portfolio. Heel wat titels mikken op IT-professionals maar er zijn ook home-edities, voor thuisgebruikers dus. De belangrijkste producten vind je verzameld op www.stellar.nl/data-recovery-software.html.

Wel is het van wezenlijk belang dat tijdens zulke herstpogingen niets op de originele mediadrager wordt geschreven – dus ook het dataherstelprogramma zelf mag geenszins op de probleemschijf worden geïnstalleerd! Nog volgens Meerman dienen gebruikers er zich goed van bewust te zijn dat deze tools alleen bruikbaar zijn bij logische, softwarematige schade. Bij fysieke schade is het maken van een kloon namelijk dikwijls al helemaal niet mogelijk en hoe vaker zo'n schijf wordt aan- en uitgezet, hoe hoger het risico op definitieve beschadiging.

